

Godišnji znanstveno-stručni skup i
savjetovanje 2017.

Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora?
Zagreb, 16. veljače 2016.

UDRUGE KAO ELEMENT CIVILNOG DRUŠTVA: ADEKVATNOST POZITIVNOPRAVNE REGULACIJE I MEĐUNARODNI PRIMJERI AKTIVIZMA S NAGLASKOM NA LOKALNU RAZINU

doc. dr. sc. Teo Giljević i doc. dr. sc. Goranka Lalić Novak, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA

- samoorganizacija društva - pristup »odozdo-gore« (*bottom-up*)
- obnova legitimiteta političko-upravnog sustava od samih građana
- OCD traže postavljanje na dnevni red (*agendu*) problema i interesa za koje se zalažu + sredstva iz javnih izvora - po prirodi neprofitne
- uključivanjem trećeg sektora u obavljanje javnih poslova proširuje se javna sfera
 - građani postaju suodgovorni - partneri političkoj vlasti

OCD KAO INSTRUMENT SUDJELOVANJA GRAĐANA NA LOKALNOJ RAZINI

- neposredno sudjelovanje građana (izborom u tijela upravljanja – bolnice, škole)
- posredno sudjelovanje građana (PUP/javne konzultacije/predstavke, javno mnijenje i mediji, interesne skupine)
- **termin civilno društvo**
 - org. i inicijative sa pozitivnim pristupom društvenim problemima + doprinose općem dobru
 - institucije, organizacije i pojedinci smještenim između obitelji, države i tržišta
 - ljudi dobrovoljno udružuju radi zagovaranja općih interesa

ULOGE OCD

1. **pružanje usluga** (zajedno/komplementarno s javnim sektorom/javni, privatni/javni sektor ne prepoznaju određene usluge kao potrebne)
2. **inovacije** (uvođenje novih pristupa, postupanja ili programe u pružanje usluga)
3. **zaštita vrijednosti** (artikulacija i promoviranje partikularnih vrijednosti pojedinih društvenih skupina;
4. **zagovaračka uloga** (prava socijalno ugroženih, marginaliziranih i manjinskih skupina)

OCD U HRVATSKOM PRAVNOM SUSTAVU

MEĐUNARODNI PRIMJERI AKTIVIZMA U PRUŽANJU JAVNIH USLUGA – ENGLJESKA I ITALIJA

- **Italija**

- socijalne zadruge postaju glavni pružatelji socijalnih usluga, ali i važan aspekt gospodarstva
- odnos između OCD-a civilnog društva i lokalnih vlasti obilježava kontinuirano smanjivanje finansijskih sredstava za pružanje javnih usluga, te jačanjem utjecaja na pružatelje socijalnih usluga putem novih pravila i ograničenja za pristup javnim sredstvima
- marketizacija socijalnih službi (*outsourcing*) – udruživanje u konzorcije OCD-a

- **Engleska**

- OCD poprimile karakteristike upravnih organizacija (formalizam i profesionalizacije) i profitnih organizacija (maksimiziranja učinkovitosti i smanjivanja troškova) - procesi hibridizacije
- OCD nisu samo pasivni »primatelji« promijenjenih uvjeta u svojoj okolini, već pregovaraju, pa čak i utječu na te politike

POZITIVNOPRAVNA REGULACIJA UDRUGA U HRVATSKOJ

- sloboda udruživanja - jedna od temeljnim građanskih i političkih sloboda, nužna za funkcioniranje suvremenih pluralističkih demokracija – Zakon o udrugama
- Zakon o udrugama iz 1997. – vrlo restriktivan
- Zakon o udrugama iz 2001. – znatno liberalniji
- Zakon o udrugama iz 2014. – transparentnost i otvorenost poslovanja udruga
 - ukupno 52.231 registrirane udruge u RH – manje od 50% 48% uskladilo statute prema ZU
 - najveći broj registriranih udruga je u Gradu Zagrebu (12.425)

ZAKLJUČCI

- daljnje jačanje kapaciteta jedinica lokalne i regionalne samouprave za razvoj strateške suradnje s OCD i sufinanciranje njihova rada i razvoja
- daljnje jačanje administrativnog kapacitete udruga za suradnju s lokalnom zajednicom, u različitim područjima i s različitih aspekata (1/2 udruga nema niti jednog zaposlenog)
- problem pasivnih udruga - gotovo 1/2 od ukupnog broja registriranih udruga u RH
- razvoj povjerenja i partnerskog odnosa između javnog i neprofitnog sektora u RH
- djelovanje civilnog društva jača i ulogu građana, postaju suodgovorni za obavljanje javnih službi – neprofitnost djelovanja

ZAJEDNO ZA BOLJE DRUŠTVO!

- Hvala!

